

Expiació en el sector bancari

El sanejament del sector passa pel foment de les adquisicions d'actius bancaris per part de les entitats solvents, la reducció o el tancament ordenat de les entitats que no tenen la confiança dels inversors, i una ajuda pública limitada i dirigida a aquelles entitats al límit de la solvència i que el suport públic podria tornar a redreçar.

D la mateixa manera que un superpetrolier de 500.000 tones que intenta aturar-se triga mitja hora a fer-ho, el sistema bancari espanyol s'enfronta al seu futur amb una trajectòria heretada del seu passat. La seva inèrcia, conseqüència del creixement excessiu del crèdit i sostinguda per la confiança cega en el valor del totxo, fa que els resultats reflecteixin avui els préstecs d'ahir amb un marge de maniobra molt escàs. Malgrat aquestes limitacions, és important planificar el futur del nostre sector bancari, determinant el rumb que volem prendre, quins esculls s'han d'evitar i les maniobres necessàries per arribar a bon port.

¿On ens dirigim? És dir i es repeteix que totes les mesures que s'estan prenent en el sector tenen com a objectiu restablir la confiança de l'inversor. Això és només parcialment correcte. El que és prèten és per rigorós ordre de prioritat:

1. Preservar l'estabilitat financera i, en particular, la del sistema de pagaments.
2. Que les empreses amb futur no es vegin asfixiades per la falta de crèdit resultant de la mateixa asfíxia de les entitats de crèdit.
3. Fomentar un sistema bancari eficient i competitiu, gràcies a l'adquisició per part de les entitats més eficients dels actius o segments de negocis de

les menys competents, seguint una lògica darvinista i schumpeteriana.

¿Quins esculls hem d'evitar? És inútil mencionar les pedres en què ja hem ensopegat (negar la crisi, divisar brots verds o sobrevalorar l'elevat

Els crèdits dubtosos, estimats en 134.143 milions d'euros i amb un creixement interanual del 19%, perjudiquen el nostre sistema bancari

nivell de provisions). És cert també que l'absència d'una llei de fallida específica per a les entitats bancàries ha lligat de mans el regulador en les seves intervencions, i ha impossibilitat la declaració de fallida. No obstant, encara és possible evitar tres errors:

- a. S'ha d'evitar la temptació de tractar totes les

entitats de la mateixa manera (*one size fits all*). Les entitats tenen una exposició al risc molt diferent segons les seves estratègies (presència a llatinoamèrica, exposició al sector de promoció immobiliària). A Suècia es va aconseguir limitar l'impacte de la crisi bancària a principis dels anys 90 amb un rigorós mètode de classificació dels bancs en tres classes: solvents, insolvents i susceptibles de ser rescatats mitjançant injecció de fons públics. Aquesta classificació encara està pendent de formular-se al nostre país i, sens dubte, constituiria l'element més important per recuperar la confiança de l'inversor. Afortunadament, les noves proves d'estres dutes a terme signifiquen un important pas endavant en aquest sentit.

b. Seria erroni també negar la sobre capacitat del sistema bancari. Les limitacions del crèdit a les empreses, sobretot pimes, no es veuran afectades per la cura d'aprimament que implica la reducció de l'activitat bancària. Les fusions forçades pel Banc d'Espanya han pogut reduir la sobre capacitat indirectament, però encara és insuficient.

c. Finalment, un error freqüent (compartit per l'European Banking Authority) és exigir una capitalització superior a les entitats imposant un coeficient de capital més important. En les condicions actuals del mercat borsari, les entitats reaccionen reduint la seva cartera de préstecs (disminuint el denominador en la ràtio de recursos propis) abans que ampliant el capital (augmentant el numerador).

Finançament i recapitalització

¿Com es pot arribar a bon port? El sector ha d'afrontar dos reptes: el del seu finançament i el de la seva recapitalització. El problema del finançament té per origen la combinació de l'increment en el risc de les entitats bancàries espanyoles amb la sortida dels inversors d'Espanya i Itàlia. De moment, la política monetària del Banc Central Europeu (BCE) permet situar aquest problema en segon terme.

Més greu és el problema de la descapitalització bancària. Els crèdits dubtosos, estimats en 134.143 milions i amb un creixement interanual del 19%, perjudiquen el nostre sistema bancari. En part, aquests impagaments tenen el seu origen en el sector immobiliari. No obstant, el creixement negatiu del nostre país, al seu torn relacionat amb la crisi fiscal europea, afecta negativament les empreses, la morositat de les quals augmenta, i per això les perspectives per al 2012 amb les estimacions actuals de creixement negatiu del PIB ens porten a augurar un increment addicional en els crèdits dubtosos.

Per una altra part, la descapitalització bancària resulta també de les minusvàlues en els seus actius. Aquestes minusvàlues se centren en actius immobiliaris donats en garantia i el seu import depèn del preu en el moment de la seva venda. Si, tal com es preveu, en els pròxims mesos s'exigeix a les entitats que venguin o constitueixin provisions addicionals, el preu de la vivenda es pot desplomar i portar a importants minusvàlues. El Banc d'Espanya estima que la suma de dubtosos i exposicions problemàtiques podria ascendir a 176.000 milions, una quantitat que correspon a una mica més del 12% del PIB.

Malgrat les difícils condicions del mercat, algunes entitats han estat capaces d'atraure capital privat. Així ho han fet Bankia i Banca Cívica, que han pogut vigoritzar els seus balanços. La crisi europea ha posat de manifest els límits de la recapitalització pública a través del FROB (Fons de Reestructuració Ordenada Bancària). Per aquesta raó, el sanejament del sector bancari espanyol passa pel foment de les adquisicions d'actius bancaris per part de les entitats solvents, la reducció radical o el tancament ordenat de les entitats que no tenen la confiança dels inversors i una ajuda pública limitada i dirigida, com en el cas suec, a aquelles entitats que es troben al límit de la solvència i que el suport públic podria tornar a redreçar, i no per una injecció indiscriminada de fons al sector.

Xavier
FREIXAS

Catedràtic d'Economia Financera de la UPF.
Doctor en Economia per la Universitat de Tolosa. Director, entre d'altres, del màster en Finances de la Barcelona Graduate School of Economics. Exassessor del Banc Mundial.